

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalhoz (Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

A helyzetről.

Miként a szentírás szavai szerint a nagy isten-ember egy szavára lecsillapodtak a zajgó tenger hullámai, úgy csendesedtek le a felháborodott szenvedélyek ama intő szóra, melyet Turinból hozott a táviró.

Még a tüntető utca népe is megértette azt, hogy az erőszakosság és vér beszénezi a legnagyobb magyar dicső emlékét s mélyen megsérti azon szent kegyeletet, melylyel a magyar nép a nagy halott emlékét gyászolja. A bánatos gyász s az ebből folyó kegyeletes érzések s ezeknek külső kifejezései a szívből önként szoktak folyni s azokat kiereszkolni sohasem szabad s a ki ezt teszi, az maga nem érez igazi őszinte fájdalmat. És mégis megbotránkozással kellett látnunk, hogy a nemzeti gyász napján a főváros utcáin vér folyik.

Nem akarunk annak taglalgatásába bocsátkozni, hogy hol rejlik a hiba és kit terhel a felelősség s csupán annak konstatálására szorítokunk, hogy megtörtént az, minek megtörténni nem lett volna szabad. Meg van zavarva azon mély és egyforma

bánat, melylyel egy nemzet nagyfiát gyászolja s a gyász-ünnepet vér fertőzteté meg. A lefolyt eseményeket nem menti az, hogy a tüntetések oka tiszteletreméltó s hogy kegyeletes érzések kifolyása vala, ily alakban ezen a napokban nem lett volna szabad tüntetni.

A megtörtént eseményeket meg nem törtentékké nem tehetjük, tehát csak sajnálkozhatunk rajtuk.

A zajgó tenger hullámai lecsillapodtak és most már a nemzet zavartalanul folytathatja előkészületeit ama nagy-szerűgyászünnepe helyhez hasonló még Magyarország sohasem látott s míg a fővárosban serényen készülnek a szent hamvak méltó fogadására, addig a vonat már megy Turin felé s viszi magával a nemzet küldötteit, kik Kossuth Lajos, neje és leánya porréseit hazaszállítják, hogy az édes hazai föld adjon nyugalmat azoknak, kik oly sokáig voltak hontalanok. És hogy az egész családot élve és halva együtt láthassa a magyar nemzet, eljönnek Kossuth Lajos fiai is és a meghalt dicső apát együtt láthatják az élő fiuk-

kal. Hogy milyen leend a vizsontlátás, nem tudhatjuk, de hogy megrendítő leend, azt elképzeljük. Látni fog az ország egy olyan gyászmenetet végigvonulni Magyarországon egész Budapestig és látni fog egy olyan temetést, melyre a világtörténelem kevés példát tud felmutatni, mert a szabadsághősök és emberi jogok védelmezői között kevés volt olyan, ki oly nagy tiszteletben részesült volna nemzeténél, mint Kossuth Lajos. Az a csodálatos varázs, mely e nevet egy fél-század óta körülövedé, most megelevenül s ezerféle alakban nyer kifejezést, zokog és vért ont, szobrot emel és fel-lázad s mikor aztán elérkezik a magasztos pillanat, melyben meglátja azt a koporsót, mely a nagyhalott hamvait magába zárja, záporokint fogja ontani honfiai könnyeit. Sirjon is a magyar nemzet, mert Kossuth Lajos megérdemli e könnyűket, de kegyeletes érzéseit többé ne zavarják meg erőszakos cselekedetek és ne feledje el azt, hogy minden törvénytelenység egy-egy újabb sérelem az elhalt nagy hazafi emlékének.

O.

Politikai hírek.

BELFÖLD.

Politikai állapot. Ugy a közérdeklődést, mint a hírlapok hasábjait nagy nemzeti gyászunk foglalja le. És akadnak, a kik ebből is tőkét kovácsolnak s biztosra hirdetik a kormány bukását, pedig politikai magatartásával sem a közérzülettel, sem az udvar érzelmeivel nem keveredett konfliktusba s így azon feltevés egyáltalán nem valószínű, hogy kormányválság következne be.

A parlamentben oly kormányt, mely az egyházpolitikai szavazásnál 120—160 szavazattöbbségre számíthat, bukásáról beszélni most, bár a nemzeti gyászszal kapcsolatosan, a politikai helyzet hiányos ismeretein alapul s azon a ferde felfogáson, mely a liberális pártban uralkodó reakciót emleget, akkor, midőn az semmi más, mit a szabadelvű kör vitatkozásai.

Nagy nehezítések támadtak a kormánynak a színházak zászlókérdésében tanúsított magatartása miatt, hiszen csak dicséretére válik, hogy mindenképen el akarta kerülni a vérontást s a zászlók kitűzését megengedte, sőt a nagypénteken este bekövetkezett vérengzések soha be nem következtek volna, ha a Wekerle tanácsa marad irányadónak.

A Wekerle lemondásáról lábrakapott hírek tehát minden alapot nélkülöznek s fel sem lehet fogni, hogy mi indította az ellenzék kormányválságról álmadozni akkor, midőn az szilárd többségre támaszkodik.

KÜLFÖLD.

Belgrádban legközelebb vegyes bizottság fog összeülni, mely Ausztria-

TÁRCZA.

Kirándulás a Supergára. *)

Írta: Ifj. Gödri Ferencz.

Turin.

Az utcán kezdetünk aztán igazán aggodalmaskodni a fölött — mit már a királyi palota termeiben is meg-rökönyödve észrevevünk — hogy: egyik jól táplált, derék utitársunk valahol elveszett az európai kontinensen...! A feketemárvány kápolnában maradhatott el tőlünk, mikor mi azon a kis ajtón a „palazzo Reale“-ba behatoltunk.

No, mit csináljunk?! Hogy kapjunk meg most egy embert, ebben a 320 ezer lakóju városban, kit itt senki sem ismer és a ki szintén nem ismer itt senkit!? Kérdezősködtünk mindenfelé, hogy: ugyan kérem, nem láttak-e egy jámbor képű, kövér uraságot valahol, ki nem tud semmiféle emberi nyelven, melyet itt megértenének, s aki szintén keres most nagy lélekszakadva valakit, de nem tudja

(*) Részlet a „Sepsi-Szentgyörgytől Turinig és vissza“ című sajtó alatt lévő utleírásból

megértetni, hogy kit, és még azt sem tudja megmondani, hogy kinek hívják őt tulajdonképpen — olaszul...?

Hasztalan volt minden ismertetőjeles személyleírás és szaladgálás, — a mi emberünk olyan alaposan el volt vesztve, mint egy gombostű a szeker szénában. (Pedig elég természetes gombostű vala).

Általános elszörnyedés! Hogyan számolunk be vele majd otthon, ha a jó asszony elékéri tőlünk, hogy hová tettük a drága urát — kit gondviselésünkre bízott vala e merész földi útjában — és nem tudjuk előadni!... Jaj nekünk — s még a tetejébe: le is késünk mindjárt a gőztramwayról, melylyel a kies Supergára akarunk kirándulni.

Módnélkül bunak eredve és bosszusan álltunk meg a Piazza-Castello-n, hol már füstölve várt a tramway az indulás idejére. Még egy utolsó kísérletet tenni, elküldöttük egyik vékony dongáju, de rettenthetlen bajtársunkat, hogy — mig végkép elindulnánk — keresse fel a mi elvesztett „Emin pasánkat“ ebben a leg-

sötétebb Afrikában, — de azonnal ám, mert soká nem várunk.

Ezenközben — míg a mi Stanleynek odajárt — meglehetősen számú publikum verődött össze, a szélrózsa minden irányából és a világ különböző nációiból, a gőztramway körül, szintén kirándulásra készen. Hangosan beszélgettek mindenféle nyelven, csak magyarul nem, és mivel mi is hangosan beszélgetünk mindenféle magyar nyelven, csak másképpen nem — ez a mi ropogós beszédünk (minőt tán soha nem hallottak) azonnal föltűnt nekik és látható érdeklődéssel kezdtek ránk figyelni.

Kiváló balszerencsére (péntek volt!) egyik kedves kollegánk, az élvezendő supergai kilátásra való tubuzgó előkészületből, egy akkora távcsövet akasztott vala a nyakába, hogy testvérek közt is, felért két Uchatius-ágyúval, s mely már kora reggel óta, állandó közlekedési akadályt képezett közöttünk, nem is említve a könnyű testi sértések egész bünhalmazát, melyet minden mozdulatra oldalbordáinkon elkövetett. Botond bárdja sem, döngette ennél

sikeresebben a bizánczi nagy érczkaput. Hozzájárult még ehhez, a közelítő rémszerszám birtokosságának az uti fáradalmaktól kissé mongol-tatárrá méncseredett uri ábrázata is, a mi, az oldalát potyoló optikai faltörökossal együtt szintén határozott közel-ismerésnél találkozott az idegen utasok részéről. — Összesugtak és amint a balfülem esatornáján beözönlő, különféle nyelvű hangokból kiértetem: a nemzetiségünk mifelesége után tudakozódtak. — Nem tudták kisütni. — Egyelőre körülbelül csak abban állapodtak meg, hogy — muszák vagyunk (!) De alapos kételyiek támadván erre nézve is, egy vörös szakálu talián vendéglőshöz fordultak — ki a Supergáról bejött, hogy jóelőre elfogdoshassa a vendégeket a hegytetőn levő „albergója“ felvirágoztatására — és ez a szakértő ur, ki a világ minden népeit megtraktálta már életében, s így messzemenő ethnografiai és phrenologiai ismeretekkel rendelkezhetett — tudományosan odanyilatkozott, hogy: a ritka urak ott (már mint mi) nem is muszák, hanem — kinézerek...! Ils sont

Magyarország és Szerbia képviselőiből állván, a Vaskapu szabályozása körül fölmért határkérdéseket fogják szabályozni.

Pétervárt a városi képviselő-testület leghódolatteljebb köszönetét fejezte ki a czárnak a gondoskodásért, melyet a czár a német-orosz kereskedelmi szerződés megkötése által a nép jólétét iránt tanúsított.

Zsidóüldözés. Több oroszországi kormányzóságban a zsidóüldözések megújultak, sok zsinagógát becsuktak. A szorongatott zsidók menekülnek, de nagyon tartanak attól, hogy sehol sem fogják békében hagyni.

Vérbíróság Braziliában. Peix Otto életbeléptette az 1838. és 1851-iki rendeleteket, melyek szerint a kik a forradalmat direct vagy indirect támogatták, bírói eljárás nélkül végzendők ki.

A király Cap-Szent-Martinból való eltávoztása előtt állítólag ezt mondta:

„Az ember nem jöhet elég gyakran Franciaországba; én is újra eljövök. A viszontlátásra a jövő esztendőben.”

A belga kormányváltás. A király mindenképen azon van, hogy Bernáert ne tegye le tárcáját s ezt óhajtkák miniszterai is, de eddig még ne volt rábirható, hogy állását megtartsa.

Székelyek érdekében.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, megyénk főispánjához egy felterjesztést intézett, melyben figyelmeztet felhívja a kis-sebesi kőbánya telepre, hol tisztességes javadalmas mellett egy pár száz székely munkás nyerhet alkalmazást. Mi ezen a székelyek részére megnyílt újabb jövedelmi forrást azon kérséssel hozzuk a közönség tudomására, hogy mindenki hasznos szolgálatot tenne népünknek, ha ezt minél szélesebb körben terjesztve, a rendelkezési állapotban levő munkásokkal megértetnék ezen vállalat hasznos voltát.

A kereskedelmi- és iparkamara felhívásának szövege ez:

Méltóságos Főispán ur!

Kamarakerületünkben egy igen jelentékeny dacit kőbánya telepre a

„Glasner József és Antal” ezégre működik Kis-Sebesen Bánfi-Hunyad szomszédságában. Ezen igen virágzó és nagyforgalmu ipartelep már rég ideje küzd a munkások hiányával: azon vidék gyér népessége nem szolgáltat elegendő számú munkást, a vállalkozók ugyan megkísértették — a kamara segítségével, — hogy távolabbi vidékekről s így Torockóról is toborozzanak oda állandó munkásokat, de a nép áthatatlan-sága folytán nem sikerült őket huzamosabb időre lekötöni.

Most bátrak vagyunk Méltóságod jóindulatába ajánlani ez ügyet, mint a ki a nagyméltóságú Miniszter ur bizalmát a székely kivándorlás megakadályozása által is kiérdemelte, tisztelettel kérjük, méltóztassék az érdekelt székely vidékek lakosságának figyelmeztet a Glasner-féle kis-sebesi bányatelepre felhívni, a hol egy pár száz munkás nyerhetne állandó és tisztességesen javadalmozott foglalkozást, esetleg végleg is megtelepedhetne, s ez, eltekintve a kölcsönös anyagi érdektől, jótékonyan folya be azon vidék nemzetiségi viszonyaira is.

A telep daczára az említett nehézségeknek, már is igen jelentékeny nötte ki magát, 600-nál több munkást foglalkoztat, a kik számára külön beteg-segélyező pénztárt állított fel, míg a gyermekek neveléséről a „E. M. K. E.” külön iskolája gondoskodik.

A székelyek és a kivándorlás.

(Folytatás és vége.)

Nem a gyárakat kellene tehát segíteni és nem katonákat kellene állítani a határszélre, hogy a kivándorlókat visszatartsák, hanem lehetőséget kellene nyújtani az elszorítottak által, hogy ez a nép szorgalmas munkája által existenciáját bent a hazában biztosíthassa. Csak alkalmat nyujtsanak nekünk, hol életrevalóságunkat megmutathassuk, csak egy talpalatnyi tért, csak egy fogantyut mutassanak a megélhetés felé és mi megmutatjuk, hogy Petőfinék nemcsak a csaták tüzeiben, hanem itt is nyilvánulni fog, a mit rólunk mondott:

„Nem mondom én, „előre székelyek!”

Előre mentek ugyanis hős fiúk!”

Aztán nem is tudom, hogy miért féltik olyan nagyon a székelyt a kivándorlástól. Megvallom, én sohasem találtam abban valami nagy veszedelmet, ha a mi székelyeink egy része Oláhországban kereste s keresi meg kenyerét; sőt hosszas megfigyelés után úgy tapasztaltam, hogy általánosságban véve inkább hasznos, mint káros ez a kivándorlás.

A székely szapora nép. Itthonra is marad s egyebüvé is jut belőle bővön. Erdélynek értelmisége (tanárok, tanítók, papok, bírák, ügyvédek, gazdatisztek stb. stb.) nagy részben székely emberekből áll. Nincs város, vagy nagyobb község ebben a mi szűkebb hazánkban, hol székelyt nem lehetne találni. Életrevalóságával mindenütt helyet vívott ki magának. Oláhországban sincs elnyomva, sőt munkáját drágán fizetik.

Egy, körülbelül 800 lakóval bíró község kivándorlatait kísértem az utóbbi években figyelemmel. Kivándorolt a lakosságnak mintegy 4 százaléka. Egytől-egyig vagyontalan és nagyobb rész olyan, a ki itthon az állandó munkát nem is nagyon szerette. Ezeknek körülbelül tizede ott letelepült, a többi, mint a fecske két hazát tart, de mint a fecskének ez az edesebb hazája. Gyermekeit itthon hagyja valamelyik atyafi gondozása alatt. A mit ott keresményéből megtakaríthat, azt idehaza küldi.

És nem jelentéktelen azon összeg a mi Oláhországból ily úton Magyarországra átjön. 24 kivándorolt jelzett községbe a múlt 1893-ik évben 901 frt 36 krt küldött haza postán. Ezenkívül egy pár száz forintot tehető még, a mit vagy maguk hoztak, vagy ismerőseiktől küldöttek.

Ennyit az egész község honmaradt napszámos lakossága sem tudott föltre tenni.

Ha már most ebből kiindulva egy kis számítás teszünk, úgy találjuk, hogy Háromszék-megyébe mintegy 200.000 s az összes székelyvármegyék közel egy millió forint jön be évenként Oláhországból szegény napszámos emberektől.

Honnan tudnók ezt az összeget pótolni, ha elvonnók az illetőket Oláhországtól?

Erkölesi tekintetben sem lehet, daczára annak, hogy ott csaknem teljesen magukra vannak hagyatva, féltetni a mi székelyeinket. Vannak ugyan egyesek, kik már itthon lejtőre jutva, folytatják ott is kicsapongásaikat, de az egészről nem lehet elmondani, hogy erkölsei megromlottak volna.

Kár tehát oly nagyon lovagolni a vessző paripán annak minduntalan hangzatosával, hogy a székelyek kivándorlását minden áron, ha más-kép nem lehet, még erőszakkal is meg kell akadályozni.

Hadd menjen, a ki itthon megélni nem tud! Nínesen abban semmi kárunk sem a kivándorlottaknak sem hazánknak. Sőt, ha meg nem volna, mozgalmat kellene indítani hogy minél tömegesebben menjenek s ott ügyességökkel fogva a földművelést, ipart, kereskedést kezökbe vegyék. Egy életrevaló rendező kevés idő múlva egy kis Magyarországot tudna Oláhországban alapítani.

Csak egy kissé nagyobb figyelmet kellene a kivándorlottságra fordítani. Cseléd és munkásközvetítő magyar hivatalokat kellene felállítani, testületeket alakítani, (hogy az együvé tartozás által erősödjének,) mely testület gondoskodnék arról, hogy az egyesek erkölcsi, szellemi s ha szükség, anyagi támogatásban részesüljenek: jó magyar iskolákat felállítani, hogy a magyar gyermekek ép úgy részesüljenek a nevelés és oktatásban, mintha itthon volnának. És nem kihonosítani őket, hanem erkölcsileg kötelezni, hogy időnként hazalátogatva, tulajdonképi hazájának hű polgárai maradjanak.

Megérdemelné az a néhány ezer székely, hogy ott rájok egy kevés-sel nagyobb gond fordítottassék.

Hátha idővel még meg is hálálhatnák!

Szabo Lázár.

Csarnok.

Czérna Aladár férfi- és nőszabó levele mindenki ellen.

III.

Kegyeim magaslátán álló Szerkesztő ur!

„El innen, el, meguntam ez országot.”

A szende tavasz már nem fakaszt nekem virágot, Örömeim zöld vetése

Chinese. (Pedig azt a távesővet kivéve, egyikünknek sem volt copfja).

Nemzetközi elbámulás és fokozódott érdeklődés következett ez alapos felvilágításra. (Kinézereket nem minden nap lát az ember, tehát nem esoda, ha megbámulja — belépti-díjat sem kellvén fizetni.)

No, ezt már nem lehetett tovább tűrni szó nélkül. Megmagyaráztuk annak a vörös szakállu urnak, hogy ha azt akarja, hogy nála ebédeljünk, hát azonnal állítsa helyre a becsületet geneológiánkat és rögtön süsse meg a népismeret terén szerzett eddigi téves tanait. Készséggel és becsületkéréssel meg is tette nyomban, még nagyobb furorát keltvén vele a bábész közvéleményben. — Azonban az „ungherese” szóra, mindjárt megszelidült mindenki és megtudván, hogy mi járatban vagyok, tisztelettel emlegették a „zserenal Koszszuth” nevét.

Még ki sem nevezhetjük jóformán magunkat a furesa epizód fölött, hát egyszer csak elzárja előlünk a láthatárt egy gömbölyű körvonalakban

bővelkedő alak megjelenése, ki ilendő flegmával felénk lépegetvén, szuszogás és izzadságtörés kíséretében végre hozzánk érkezett. — Hát, nem azt kérdezte-e legelőbb is, hogy: hova tettük az ő Tramway-jegyét? Nem azt kérdezte; hanem csak komolyan csudálkozott, hogy miért kerestetjük mi őt olyan nagyon, mikor nem is ő vesztett el tőlünk, hanem mi veszünk el mellőle. S neki volt igaza.

Megkerülvén így a mi elveszett Eminünk s rögtön utánna a kiküldött Stanley is, megint helyreállt az európai egyensúly, és behelyezkedvén a kupéba, vigan hagytuk el a piazza Castellot a pőfékelő kis vonattal.

A „Via di Po”-n és a Po hidján átmenve, a balparti külváros-részeken haladtunk keresztül s csakhamar Sassi faluban álltunk meg, honnan kezdve különös szerkezetű sodronykötélsíkló viszen tovább, fel a Superga-hegyre.

Lármás zörgéssel és berregéssel kezdett az ide-oda kanyargó pályán

fölfelé haladni ez a fogaskerékkel is ellátott (de főzdonny nélküli), drótonjáró furesa masina.

Szépen gondozott kis gyümölcsösök, diszkertek, nevető villák, egymásfelé emelkedő virányos terraszok, közbe-közbe sötét fenyő-csoportokkal, majd sűrű bozótos, még csak most rügyező erdősékekkel, apró, már kaszálható luzerna-találkkal változva — mint valami nagy kaleidoskop tarka színekpei — követték egymást a szeszélyes alakulása lankás dombok és bájos kis völgyek között. A Pó völgyére nyíló felséges kilátás perspektívája hovatovább mindinkább kiszélesedik s minden újabb fordulónál más-más és szebbnél-szebb tájképpel gyönyörködtet. Bármerre tekintve: az emberi munkásság és szorgalom teremtő erejének hasznos eredményeivel s az olasz nép, minden szép iránt fogékony érzékének kedves jelével találkozunk. Magas fokon álló kultúra mindenfelé, hegyeken, völgyeken, és lent a síkságon egyaránt. Három kis alaguton bujnak keresztül, melyek nem annyira ter-

mészeti akadályok legyőzésére, mint inkább a fölöttük levő esinos kis kertek megkiméltésére készültek. Kitűnő szekérukat kigyóznak szerteszét az oldalakon, a meredélyek és mélységek fölött, a vadrózsás erdők, repkényes berkek és szétzört, festői fekvésű házesoportok közt. Élet és munkásság mindenütt; trespedés és elhagyottság sehol.

A 3—4 kilometer hosszú hegyisíkló végre eléri az állomást és mi kiszálunk a Superga-hegy tetején. Bármin csábit is megállásra a bódító szép kilátás, mely innen nyílik, azt későbbre hagyjuk és sietünk a társasággal együtt a hegytető tágas plateauján épült nagyszerű bazilika felé.

Királyi gondolat volt e 650 méter magas tetőre építeni ezt a gyönyörű templomot s annak márványkatakombáit választani örök nyugvóhelyül.

Fejedelmi magaslát, fenséges magány; távol az emberi önzés lármájától, közelebb az éghez.

A barokk-izlésű, nagy bazilikát, —

letarolva, csekély hibáim ismeretlenül megtorolva s meghalt reményeim eltorolva magam leforrázva, de lefőzve nem, égő seimből kiégő gyűlölet, de nem az égő fájdalomtól, mely szűm érzületét eltölti. Szóval én élek és érzek, de lelkiületemre a bánat gyász posztója borult.

A főtisztelendő ur és a szende Pólika elhagytak, miképen elhagyták a patkányok a hajót, midőn az süllyedni kezd. Az „egyház” elcsapott s még csak „egy ház” van melyet kundsajtjaimhoz számíthatok. Hát én, hogy éljek meg?

A papnak is van olvasója, az újságnak is van olvasója s mindketten megélnék utána, a szerkesztőnek is van „ollója” s nekem is van ollóm, ő hasznát veszi és én nem. Ach, nincs ő föld nivóján igazság! Míg egyik ugyanazon eszközökkel a létel minőségének magas fokára jut, addig a másik éhen halni kénytelen.

Ach, hova menjek? Budapest felé mutat egy halovány csillag, hej de de ott is a nagyurak — mint mondják — „köpenyeg forgatók.” Inkább megfordítják a köpenyeg, mintsem újat csináltassanak.

És az az átkos nagygyűlés, mely mindig bőszt dühvel tölti el lelkiületemet, a főváros iránt! S tán azt vélik, mert pap imádó vagyok? Ach nem, szűmben egy nagy sértés szent fájdalma ég, Elmondom. Volt a nagygyűlésen tengeri nép, volt 16, (szólok.) László s tán Ulászló is elég, azaz szépen felkantározott lovak a vezetők alatt, gyönyörűen ki varrott zászlók s lehetnek László és Ulászló nevi uraságok is, de az én szűm érzületét nem ez hozta indulatba, hanem az, hogy a menet vezére Rohonci Gida volt. Hát kérem ez az ur már 50 éves lehet és még mindig „gida”-nak nevezi magát s engem „életem 13-ik tavaszán midőn tüvel elkezdtem zsenge kisérleteket tenni, már „kecskének” csufoltak. Hát van-e földön igazság? Az egyik 50 éves koráig „gida” marad, mert nagy ur és sok pénze van, a másik meg 13 éves korában már

*) Talán zászló.

Szerk.

melynek arányos kupolája két könnyedén emelkedő, nagy nyíltablaku torony között domborodik a magasba — II. Viktor Amade, Sardinia győzelmes királya építette (1818—31-ben). Sokban hasonlít a lipóvárosi bazilikához, csak kevésbé kisebb annál, nagy oszlopos előcsarnoka pedig tágasabb. Egy terjedelmes, ötemeletes, egyhangu zárdaépület van hátul hozzáragasztva; abban papok és felügyelők laknak. Ezen épületen át kerültünk be a bazilikába. — Egy földszinti helyiséget mutatnak meg, melynek falait sűrűn teleaggatva, az összes pápák arcképeit foglalják el. Nehány száz arckép, minden történelmi, portratiszerű hűség és művészi érték nélkül. — Aztán a kupolába mentünk föl. A szédítő magas belső karzatról tekintettünk a nagy templom belsejébe. A körülfutó karzat oldalfalai és könyöklői ezernyi névvel vannak telefirkálva; az itt megfordult utasok neveivel. „Nómina stultorum...”

(Vége következik.)

„kecske”, mert csak szegény szabó. Fogadják azért a legmélyebb megvetésem őszinte kifejezését mindazok, kik őt kisebbitvén, nagyobbítják s engem nagyobbítván, kisebbitenek.

A nagy világon Kárbahágon kívül nincsen számomra hely, tehát tovább húzom az élet nyomorult taligáját. Kárbahágó, 1894. márczius 20.

Czérna Aladár,
férfit és nőszabó.

Ujdonságok.

— **Kossuth-gyász.** Kézdi-Vásárhely is szépen vesz részt a nagy nemzeti gyászban. A házakon gyászlobogók lengenek s a kirakatokban Kossuth arcképei vannak kitve, fekete drapperekkel körülvéve. Zenélés korezmákban tiltatott. Kézdi-Vásárhely város a temetésen küldöttségileg fogja magát képviseltetni. A hatóság és a polgárság részéről többen fognak Budapestre jövő pénteken felutazni, hogy a vasárnapi nagy temetésen részt vegyenek. Ugyanezen napon Kézdi-Vásárhelyt is az ev. ref. templomban gyászistentisztelet lénd, melyre a hatóságok, testületek s egyesületek s a polgárság meghívott. Gyűlékezés vasárnap délelőtt a tanácsház előtt.

— **A husvétot** az idén márczius 25-én ünnepeltük s némely években ezen ünnepek azonban egész április 25-ig hátra esnek. Hogy ezen ünnep oly különböző időkre esik, annak oka egészen a holdjárás. A nicaei zsinat ugyanis megállapította, hogy a husvéti ünnep a tavaszi éjnap egyenlőség azaz márczius 20. és 21. napja után következő holdtölte után jövő első vasárnapon tartassék meg. Az idén márczius 21-ik után teljes hold márczius 21 volt s így a legelső vasárnap márczius 25-re esett. De ha azon eset fordul elő, hogy például a hold márczius 19-én telik meg, akkor egy egész hold változás esik közbe s ilyenkor a husvét április végére eshetik. Tehát a holdjárás oka annak, hogy a husvétot olyan különböző időkben üljük meg s természetesen ez szabályozza a pünköszt napját is.

— **Időjárásunk.** Ámbár a hivatalos tavasz megkezdődött, azért az utóbbi napokban még is kaptunk egy kis telet. A „Nemere” felkelt és néhány napig ugyancsak hatalmasan dudolt s hozott nekünk havat és fagyot. E miatt a természet fejlődése is egészen megakadt s a gazdaközönségnek is méltó oka van a hótakaró alól csak most kikerült vetéseket félteni.

— **Meghívó.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1894. évi márczius hó 31-én (szombaton) délután 3 órakor saját helyiségében teljes-ülést tart. Tárgysorozat: Kossuth Lajos emlékezete. Elnöki közlések. (721.) A nagyméltóságú kereskedelmiügyi miniszter ur leirata az ezredéves kiállítás alkalmából „Magyarország közgazdasági leirása” ezímen kiadandó mű ipari és kereskedelmi részének a kereskedelmi és iparkamarák által leendő megírása tárgyában. (794.) Ugyanazon miniszter ur leirata székely munkásoknak az állami üzemeknél való alkalmazása tárgyában. (872.) Ugyanazon miniszter ur leirata a Budapesten szervezett bőripari kisérő állomás tárgyában. (891.) Ugyanazon miniszter ur leirata a Németországba kivitt épület- és szerszámfának vámkeze-

lése tárgyában. (737.) Ugyanazon miniszter ur leirata a sétatálcák gyártásához szükséges nyersanyag kivételének előmozdítása tárgyában. (737.) Ugyanazon miniszter ur leirata a brit-indiai árumegjelölési törvény tárgyában. (792.) Ugyanazon miniszter ur leirata a Romániába bevezethető gyógykülönlegességek tárgyában. (636.) A központi bizottság véleménye a 300 forintos utazási ösztöndíjra beérkezett pályázatok tárgyában. (853.) Ugyanazon bizottság jelentése az udvarhelymegyei háziipar-egyesület elnökségének a székely-keresztúri szövő-tanműhely segélyezése iránti megkeresése tárgyában. (780.) A budapesti kereskedelmi múzeum igazgatóságának felhívása a Budapesten ez évi május hó 27-től szeptember hó végéig megtartandó, villamos erővel hajtott munkagépek kiállítása tárgyában. Jelentés az iroda ügyforgalmáról.

— **Az erdélyrészi Kárpát-Egyesület** következő felhívást intézte a háromszéknegyei osztályhoz: Igen tisztelt megyei osztály! Kolozsmegyei osztályunk indítványára választmányunknak f. hó 12-én tartott gyűlése készséggel hozzájárult ahhoz a tervhez, hogy időnként Kolozsvárt vagy máshol osztály-kongresszusok rendeztessenek. E kongresszusoknak célja lenne az osztályok szerveztetere, ügyrendjére, a működés egységes irányára és általában az osztályok közös érdekű ügyeire vonatkozó indítványok megbeszélése. Választmányunk reméli, hogy a kongresszusok által az egyesület érdekében sok helyes eszme fog felmerülni és így örömmel mondotta ki, hogy a kongresszusok tervszerű rendezését, összehívását, tárgyainak elkészítését, tárgysorozata összeállítását és a gyűlés vezetését magára vállalja. Ennek következtében hazafias tisztelettel kérjük a határozatunkat szíves tudomásul venni és már a legközelebbi osztály-kongresszus részére indítványait bejelenteni. Választmányunk a jogot, hogy mely tárgyakat vigyen a kongresszus elé, magának tartotta fenn és a kongresszus idejét, valamint tanácskozási ügyrendjét is választmányunk állapítja meg. Megjegyezzük, hogy a kongresszusra hivatalosak lesznek az osztályok tisztviselői és esetleg választmányi tagjai, kiket az osztály a képviselésre felhatalmaz. Kolozsvárt, 1894. márcz. 14-én. Baróthi Jenő s. k. társelnök, Radnóti Dezső s. k. főtákar.

— **Tessék pályázni.** A kisdobai tanítói állomásra pályázat van hirdetve. Fizetése: 15 zsák buza, 15

zsák szemes málé, 50 frt borváltság 40 frt tandíj, 10 szekér fa. Kötelesegei: a gyermekek tanítása, a kántori szolgálat és ezenkívül minden vasárnap és ünnepnap egyszer s hetenként 3 nap a pap helyett az isteni tiszteletet végezni. Csak azt nem tudjuk, hogy miféle okmányok keljenek, papi diploma, tanítói oklevél, kántori bizonyítvány-e, vagy elég lesz egy „Obsit” is?

— **Kutyabaj.** Kézdi-Polyánban folyó hó 23-án délután egy idegen kutya járta be a községet, melyről sokan azt állítják, veszett volt, mások meg azt mondják nem volt veszett. Bármint áll is a dolog, de Boldizsár Antalnak kis fiát és Zonda Róának leánykáját, mindkettőt a kezén megsebesítette. Másnap dr. Szini járási és dr. Szentpétery körörorvos urak a helyszínre kiszálltak, a sebesülteket orvosi segélyben részesítvén, megfigyelés alá rendelték s a kellő óvintézkedésekre az előjáróságot utasították.

— **A Pesti Hírlap** a most lefolyó évnegyedben is a leggazdagabb tartalmu lapnak bizonyult. Az országgyűlési vitákat a legkimerítőbben közli s vonzó leírásokkal, karezzolákkal kíséri; ezért naponként 20—24, vasárnap folyton 32 oldal terjedelemben jelenik meg, ez oly körülmény, mely páratlanul áll a magyar hírlap-irodalomban és csakis a Pesti Hírlap nagy elterjedtsége által magyarázható meg. Mikszáth rendkívül érdekesen irt novelláját (Beszterce ostroma), Jókai Mór koszorus írónk hosszabb elbeszélése fogja követni a most következő évnegyedben. Amellett közölni fog a Pesti Hírlap egy a francia eredetivel egyidejűleg megjelenő kitűnő francia regényt, melynek fordítási jogát már megszerezte. Nagy közönséget érdeklő külön rovatát számát is folyton szaporítja a Pesti Hírlap. A mérnökök és építésszek érdekeinek hathatósabb előmozdítása s a technikai ügyek szélesebb körben való ismertetése véget nyitotta a Műszaki Hírek rovatát. Nagy teret szentel a színművészeti ügyeknek is. A jövő évnegyedtől kezdve a Mezőgazdaság rovatát is ki fogja bővíteni, külön szakértő munkatársak szerkesztése által. A Pesti Hírlap minden naptól kezdve elő lehet fizetni. Előfizetési árak: egy óra 1 frt 20 kr., két óra 2 frt 40 kr., negyedévre 3 frt 50 kr. Mutatványszámokat — egy levelezőlapon nyilvánított óhajra — bárkinék ingyen és bérmentve öt napig küld a kiadóhivatal (Budapest, V., nádor-utca 7. sz.)

Mária czei Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és áttalánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfútság, savanyú felbőffőség, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülés.

Hathatós gyógysernek bizonyult fejjátsáknál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámoroidoknál.

Emeltet bajoknál a **Mária czei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forrárt:

Török József gyógyszerárta
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A **Mária czei gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható: **KOVÁCS FERENCZ** gyógyszerésznél.

Hirdetések.

Pályázat.

A kézdivásárhelyi, ujonnan rendszeresített óvónői állomásra ezennel pályázat nyitattik. Evi fizetés: 300 frt és 100 frt lakbér. Pályázati határidő: **1894. április hó 20.** A kellően felszerelt folyamodványok alattirhoz küldendők. Az állomást május

15-ig a megválasztott óvónő köteles elfoglalni.
Kézdi-Vásárhelyen, 1894. márczius 23.

Kovács István,

az ovoda felügyelő-bizottságának elnöke.

Sz. 552. k. i.

1894.

Hirdetmény.

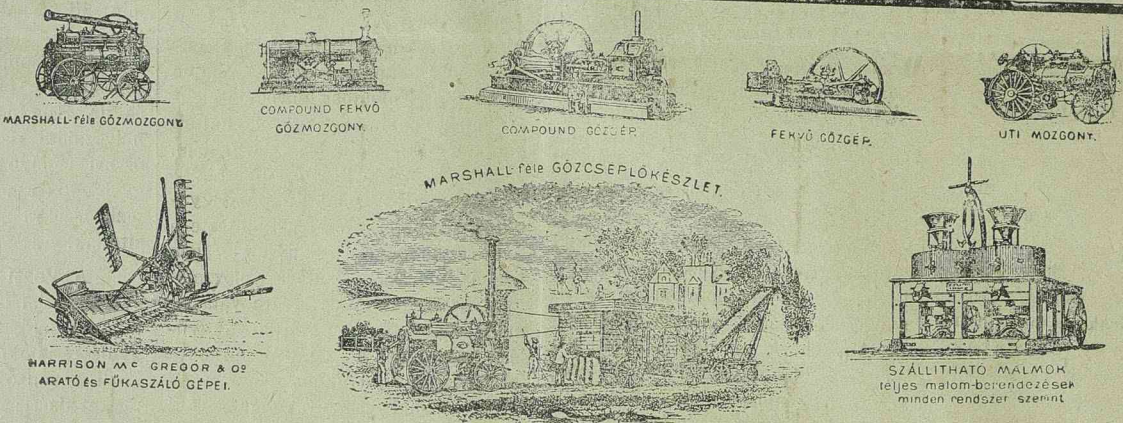
Alattírt tanács által közhirrre tétetik, miszerint a f. évi I. II-od osztályu kereseti

adó-kivetési lajstrom folyó hó 31-étől április hó 9-ig bezárólag, 8 napi közszemlére a városi adóhivatalnál kivan téve és az bárki által a hivatalos órák alatt megtekinthető, a mely hirdetményről azon hozzáadással értesíttetnek az adózó polgárok, hogy azon felek, kik már hason adóval a megelőző évben meg voltak róva, a lajstrom kitételétől követett naptól számítotti,

a ki pedig most van először megadóztatva, az adózó könyvecskébe történt bejegyzést követő 15 nap alatt a kivetés ellen fellebbezésüket a városi tanácshoz beadhatják és egyuttal felhivatlak, hogy adókönyvecskéjüket a jelzett adónem előírása végett a városi adóhivatalhoz mutassák be.

Kézdi-Vásárhelytt, 1894. márczius 23.

A városi tanács.

MARSHALL-féle GŐZMOZGÓNY
COMPOUND FEKVŐ GŐZMOZGÓNY
COMPOUND GŐZGÉP
FEKVŐ GŐZGÉP
UTI MOZGÓNY

MARSHALL-féle GŐZCEPLŐKÉSZLET

HARRISON M^c GREGOR & CO
ARATÓ ÉS FÜKASZÁLÓ GÉPEI

SZÁLLITHATÓ MALMOK
teljes malom-borendezések minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR, MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, SONS & CO Limited

VEZÉRÜGYNÖKE

BUDAPEST. V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.

Árjegyzékek kívánatra bérmenivel.

Kifutó gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek

Kifutó gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek

M. kir. államvasutak.

MENETREND.

Keleti vonal.

Érvényes 1893. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1893. május 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vnnat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	é. ind.	regg. 4.02	este 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	ind.	regg. 10.09
Bófalva	"	4.48	8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szeb. felé) } é. ind.	10.31	1.03
Földvár	"	5.07	8.23		" } ind.	10.47	1.18
Magyarós	"	5.26	8.43		Tövis (vend., elágazás Arad felé) } é. ind.	d. u. 12.28	2.49
Apáca	"	5.42	8.57		" } ind.	1.08	3.47
Köpecz	"	6.02	9.16		Nagy-Enyed	ind.	1.35
Agostonfalva	"	6.09	9.22		Kocsárd (vend., elágazás Maros- } é. ind.	2.21	4.07
Alsó-Rákos	"	6.26	9.38		Vásárhely felé)	ind.	2.31
Homoród	"	6.55	10.02		Gyéres (elágazás Torda felé) } é. ind.	3.08	4.52
Kacsa	"	7.12	10.15		" } ind.	3.18	5.20
Bene	"	7.32	10.36		Kolozsvár (vendéglő)	é. ind.	5.14
Erked	"	7.52	10.51		" } ind.	este 6.08	regg. 6.52
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	8.23	11.16		Nagy-Várad (vendéglő)	é. ind.	10.44
Segesvár (vendéglő)	é. ind.	8.46	11.27		Budapest	ind.	11.04
		8.53	11.32			regg. 6.35	d. u. 12.09
Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12 óra 20 perczkor; a gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 óra 15 perczkor.						este 8.40	regg. 7.25
Brassó—kézdivásárhelyi vasut.							
Kézdi-Vásárhely	indul reggel	5.00	délelőtt 9.38	déltán 2.33	Brassó	ind. reggel	5.46
Imecsfalva		5.15	9.55	2.50	Szász-Hermány		6.01
Páva-Zabola		5.26	10.12	3.07	Prázmár		6.19
Kovácsna		5.46	10.34	3.39	Kökös		6.30
Barátos		6.93	10.59	4.04	Uzon		6.41
Nagy-Borosnyó		6.15	11.17	4.19	Kilyén		6.53
Eresztvény		6.32	11.35	4.37	Sepsi-Szentgyörgy		7.11
Sepsi-Szentgyörgy		7.02	d. u. 12.10	5.17	Eresztvény		7.33
Kilyén		7.10	12.20	5.27	Nagy-Borosnyó		7.50
Uzon		7.23	12.36	5.43	Barátos		8.11
Kökös		7.33	12.42	5.56	Kovácsna		8.31
Prázmár		7.48	1.11	6.18	Páva-Zabola		8.42
Szász-Hermány		8.01	1.33	6.38	Imecsfalva		8.54
Brassó	é. ind.	8.18	1.47	6.56	Kézdi-Vásárhely	é. ind.	9.08
							12.54
						este 7.26	

Kézdi-Vásárhely, IFJ. JANCsó MÓZES könyvnyomdája.